

Mısır'da Asur Egemenliđi

XXV. Sülale'de Şabako'dan sonra Şebitku, ondan sonra da Taharka adlı kralları görüyoruz. Taharka zamanında Assur ordusu Mısır'a saldırı. Ancak bu ilk girişimleri muhtemelen Assur ordudaki bir salgın hastalık nedeniyle yarım kalır. 671 yılındaki ikinci Assur saldırısında ise Assur orduları Sina Yarımadası üzerinden Mısır'a girerek doğrudan Memfis'e dek ilerler. Memfis'i, ardından tüm delta bölgesini ele geçiren Assurlular, Nubyalıları güneye çekilmeye zorlar. Aşağı Mısır'daki yerel sülalelerin Nubyalılara karşı Assur ile ittifak yaptıkları da anlaşılmaktadır. Nitekim daha sonra XXVI. Sülale'yi kuracak kral soyundan gelen Sais kralı I. Nekho, Assurlularla yapılan ittifakta önemli rol oynamıştır. Assur kralı Assarhadon, Assur'a geri dönünce güneye kaçmış olan Taharka yönetimindeki Nubyalılar yeniden kuzeye ilerleyerek Memfis'i tekrar ele geçirirler. Bu kısa sürer. Assur'da kral değişmiş, şimdi tahta Assarhadon'un oğlu Assurbanipal geçmiştir. Assurbanipal, 606 yılında Mısır'a yeniden sefer düzenlemiş, Aşağı Mısır'da bulunan ve kendilerine sadık kalmamış olan yerel sülalelerin önderlerini Assur merkezine sürgüne yollamıştır. Ancak daha önce Assurlularla işbirliği yapan I. Nekho yeniden Sais kralı olur. Nubyalı XXV. Sülale'nin başına, Taharka ölünce Tantamani adlı kral geçmiştir. Tantamani'nin başlattığı mücadelelerle geri çekilmek zorunda kalan Assurlular, kısa süre sonra 671'de üçüncü kez, bu defa çok daha güçlü olarak gelirler ve Yukarı Mısır'a dek ilerleyerek Teb kentini ele geçirirler. bu olayda Teb büyük zarar görmüştür. Yukarı Mısır'ın Assur istilasına uğraması XXV. Sülale'nin de sonunu getirmiştir.

Bu sırada Sais kralı I. Nekho ölmüş, onun yerine Assurlular oğlu I. Psammetikhos'u tahta geçirmişlerdir. Böylece Mısır'da Assur hakimiyeti altında yeni bir sülale, XXVI. Sülale (664-525), I. Psammetikhos'la başlamıştır.

Mısır'da Pers Egemenliđi

Doğudan büyük bir güçle batıya doğru yayılan Persler şimdi Mısır'ı da tehdit etmeye başlamıştır. Persler, Anadolu'da Lidya Krallığı'na ve ardından Mezopotamya'da Babil'e son verirler. 525 yılında Persler Mısır üzerine sefer

düzenlerler. Bu sırada Mısır kralı Amasis ölmüş, yerine oğlu III. Psammethikos geçmiştir. Paralı askerlerin de desteğiyle Mısır ordusu Delta'daki Pelusium'da Pers ordusuyla karşılaşır. Mısırlılar yenilir, memfis ele geçirilir. III. Psammethikos Pers egemenliğini kabul eder, ancak daha sonra bir ayaklanma başlatınca öldürülür. Böylece XXVI. Sülale sona erer.

Mısır'ı ele geçiren Pers kralı Kambyses aynı zamanda Mısır'da XXVII. Sülale'nin kurucusu olarak kabul edilir. Perslerin Mısır'ı ele geçirmesinden sonra Mısır, Pers İmparatorluğu'nun bir parçası, satraplık olarak idare edilmiştir. Pers hükümdarı Kambyses, firavun unvanını kullanmakla beraber Mısır dinine ve geleneklerine beklenen saygıyı göstermediği için Mısırlılar tarafından benimsenmemenin ötesinde Yunan kaynaklarına da yansıyan acımasız, zorba bir hükümdar olarak bilinir. Bunda elbette Mısır'ın fethi sırasında pers ordusunun karşılaştığı direnci kırmak için yaptıkları da etkili olmuştur. Kambyses'in İran'a dönerken 522 yılında ölmesi üzerine yerine geçen I. Darius (522-486) Mısır geleneğine daha saygılı davrandığı için selefine göre daha fazla kabul görmüştür. XXVI. Sülale zamanında başlatılan Kızıldeniz'i bir kanalla Nil Nehri'ne bağlama işi tamamlanmıştır. I. Darius'un son zamanlarında Aşağı Mısır'da başlatılan isyan, ondan sonra tahta geçen I. Kserkses zamanında bastırıldı. Ancak ayaklanmalar bununla sona ermedi. 484 yılındaki ayaklanmadan sonra 460'ta bu defa daha geniş çaplı bir ayaklanma başlatıldı. Önceki sülaleler zamanında yönetim geleneğinin yerleşim olduğu Sais kentinden XXVI. Sülale'nin devamı kişiler tarafından başlatılan bu ayaklanma Yunanlıların da desteğiyle ilerlemiş, Pers ordusu mağlup edilmişti. Ancak Mısırlıların bu başarısı uzun sürmemiş, Persler yeniden Mısır'a hakim olmuşlardır.

Geç Dönem (732-30) Kralları

XXV. Sülale

Nubyalı krallar.

Piye (752–721)

Neferkare (721–707/706)

Shebitku (707/706–690)

Taharqa (690–664)

Tantamani (664–653)

XXVI. Sülale

I. Necho (672 – 664)

I.Psammetikhos (664 – 610)

II. Necho (610 – 595)

II.Psammetikhos (595 – 589)

Apries (589 – 570)

II. Ahmose (570 – 526)

III. Psammetikhos (526 – 525)

XXVII. Sülale

Cambyses (525 – 521)

III. Petubastis (522/21 – 520)

Smerdis (522 – 521)

I. Darius (521 – 486)

I. Xerxes (486 – 465)

Artabanus (465 – 464)

I. Artaxerxes (464 – 424)

II. Xerxes (424 – 423)

II. Sogdianus (424 – 423)

II. Darius (424 – 404)

XXVIII. Sülale

Amyrtaeus (404 – 398)

XXIX. Sülale

I. Nefaarud (398 – 393)

Psammuthes (393)

Achoris (393 – 380)

II. Nefaarud (380)

XXX. Sülale

I. Nectanebo (380 – 362)

Teos (362 – 360)

II. Nectanebo (360 – 343)

XXXI. Sülale

III. Artaxerxes (343–338)

IV. Artaxerxes (338–336)

Khababash (338–335)

III. Darius (336–332)